

WEŹ ODDECH - MŁODZI NA RZECZ CZYSTEGO POWIETRZA

E-KURS - CZĘŚĆ III

LUBIĘ JAK JEST
TYLE JABŁEK

A JA BYM DODAŁA
CYNAMONU

ALE PYSZNE!

Podsumowanie oraz informacja zwrotna w projekcie

W drugiej części kursu porównywaliśmy projekt do pieczenia ciasta. Wyobraźcie sobie, że wspólnie z dziadkiem upiekliście szarlotkę. Zaprosiliście gości, spędziliście wspólnie czas, a po kilku godzinach wszyscy rozeszli się do swoich domów. Podczas zmywania, dziadek zaczął się zastanawiać, czy ciasto smakowało gościom i czy warto korzystać z tego samego przepisu raz jeszcze. Mogliście w trakcie spotkania zapytać, czy ciasto smakuje, czy czegoś mu brakuje i jak można by je zmodyfikować, by bardziej smakowało. Możecie też przy innej okazji zapytać gości, czy poczęstunek był smaczny. Docenienie i komentarz do Waszego wysiłku włożonego w pie-

czenie ciasta można porównać do podsumowania projektu. I tym zajmiemy się w tej części kursu.

Każdy projekt kiedyś się kończy. Razem z nim zamyka się etap spotkań grupy, wspólnego wymyślania działań oraz ich realizacji. Każdy z Was ma pewnie wiele wspomnień związanych z pracą w projekcie. W zamknięciu jakiegoś etapu ważne jest to, aby go podsumować. Zastanowić się nad tym, co mi/nam wyszło, a co nie, czego się nauczyłem, co osiągnęliśmy jako grupa.

WYŚMIENIE!

DLA MNIE
ZA SŁODKIE

PODSUMOWANIE ORAZ INFORMACJA ZWROTNA W PROJEKCIE

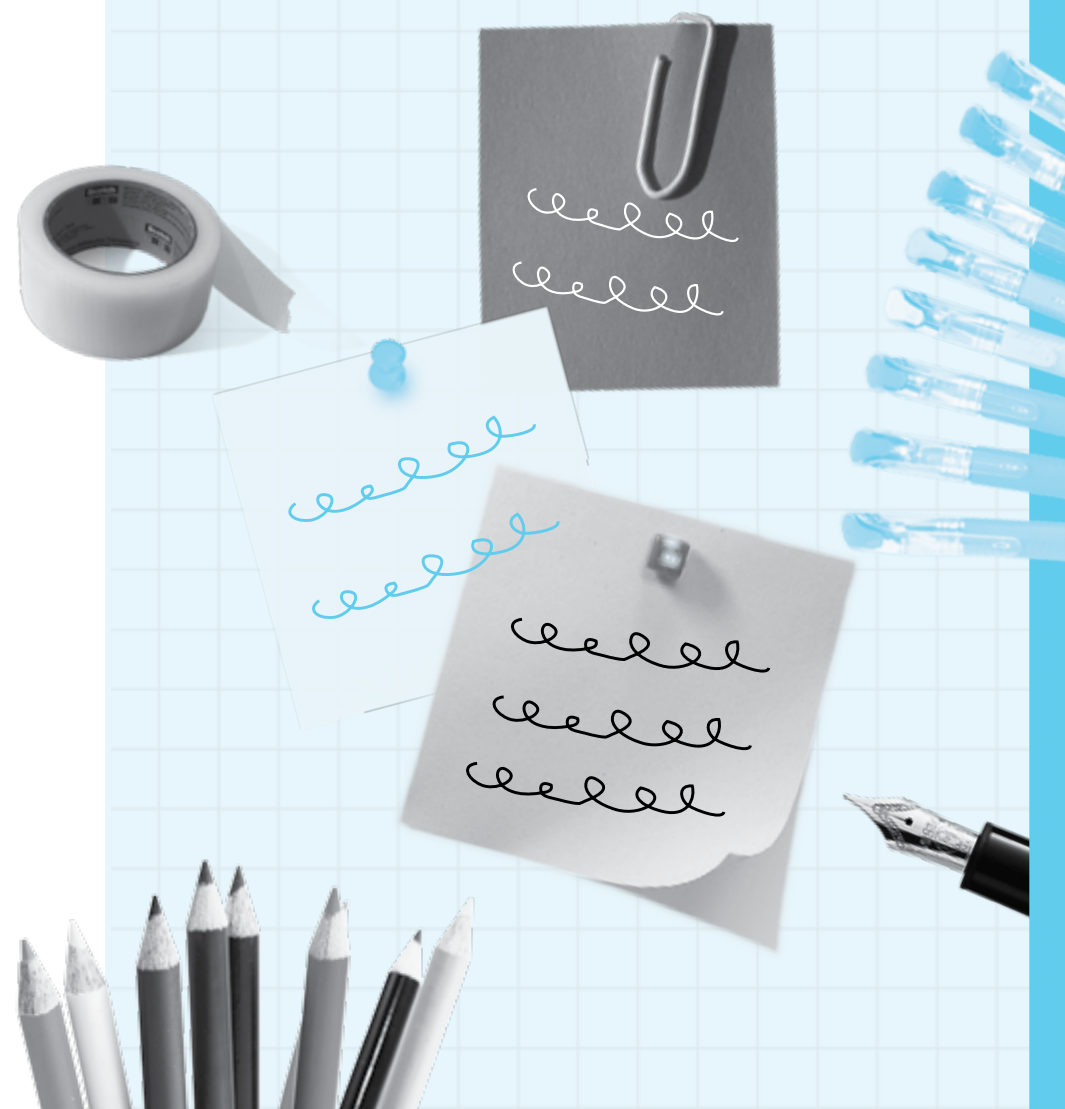
W tej części e-kursu:

- ☛ Dowiecie się, jak sprawdzić, czy osiągnęliście cel projektu.
- ☛ Dowiecie się, jak podsumować pracę w projekcie.
- ☛ Dowiecie się, czym jest informacja zwrotna i jak ją udzielać.
- ☛ Poznacie ciekawe metody na refleksję grupową oraz osobistą.

Kwestie techniczne kursu:

Ta część kursu składa się z 9 slajdów, praca z nimi i wspólne przeprowadzenie podsumowania zajmie Wam 2 – 3 godzin. Przygotujcie duże arkusze papieru, flamastry, małe kartki, karteczki samoprzylepne, kartki a4 oraz długopisy. Kurs jest dla Was i ma na celu wspieranie Waszego uczenia się – działajcie w grupie i nie obawiajcie się złych odpowiedzi :)

Powodzenia!

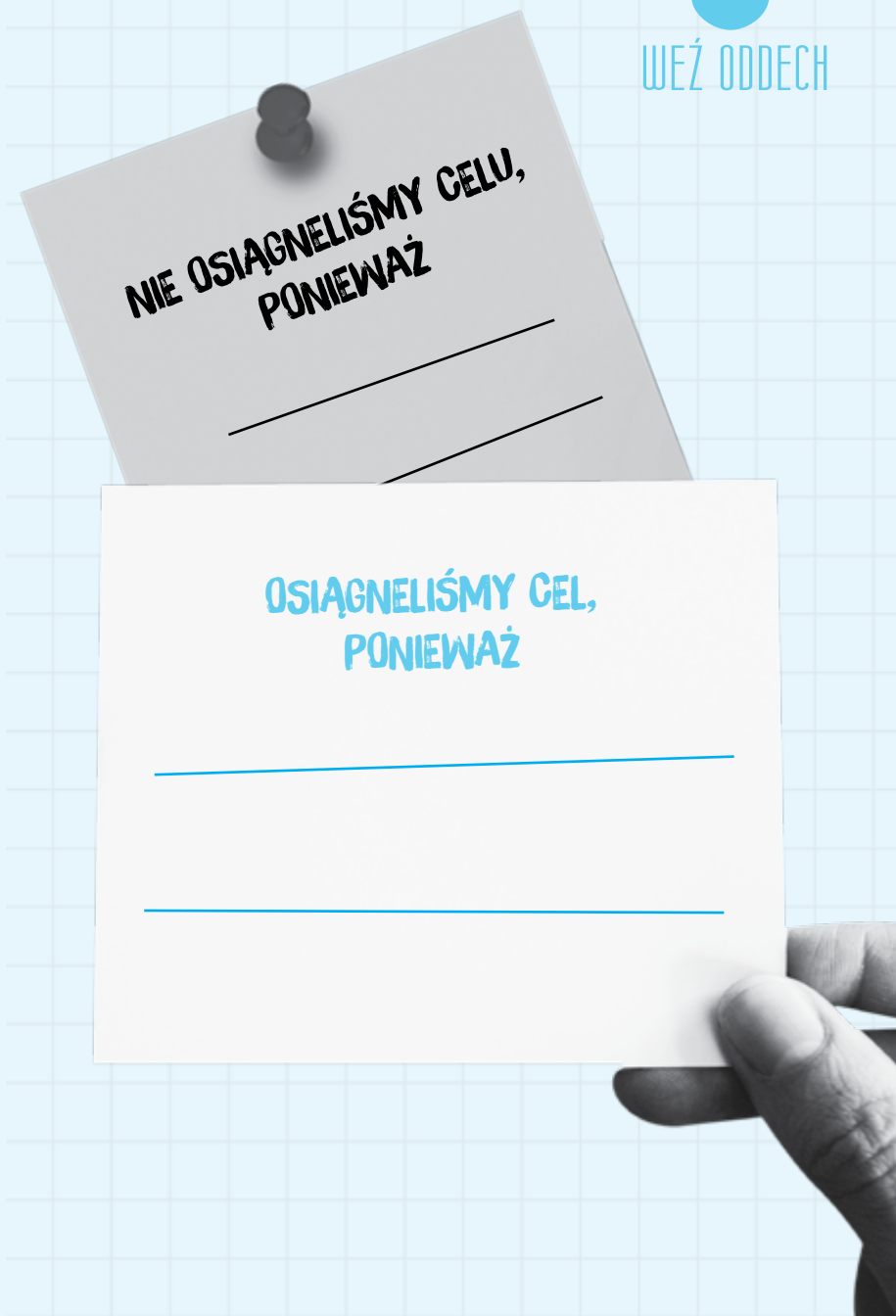

PODSUMOWUJEMY REALIZACJĘ CELÓW NASZEGO PROJEKTU

Pamiętacie jak w drugiej części e-kursu wyznaczaliście cel i określaliście temat projektu? Na dużym arkuszu papieru napiszcie cel i temat Waszego projektu i przywieście go w widocznym miejscu. Na kartce zostawcie wolną przestrzeń, tak, by można było dopisywać tam różne rzeczy.

Ćwiczenie: Czy osiągnęliśmy cel?

Każda z osób dostaje przynajmniej dwie karteczki samoprzylepne i coś do pisania. Na jednej z nich pisze: osiągnęliśmy cel, ponieważ..., a na drugiej: nie osiągnęliśmy celu, ponieważ... Teraz 2 dwie minuty na pracę indywidualną – w ciszy każdy z Was dopisuje zakończenie zdania. Możliwe, że będziecie potrzebować więcej karteczek lub nie wykorzystacie żadnej z nich. Po dwóch minutach każda osoba przykleja karteczkę obok celu, który zapisaliście na arkuszu. Po przyklejeniu jedna z osób czyta ich treść – starajcie się ich nie komentować. Pamiętajcie, że każdy z nas jest różny: inaczej definiuje sukces, inne rzeczy sprawiają, że czuje się lepiej, stąd też mogą się pojawić sytuacje, że treść karteczek będzie wyrażać opinie, niekoniecznie zbieżne z Waszym osobistym zdaniem.

ĆWICZENIE: WSPÓLNE OSIĄGNIĘCIA

To ćwiczenie jest dopełnieniem poprzedniego. Waszym zadaniem jest podsumowanie projektu przez pryzmat jego różnych etapów. Przygotujcie 4 arkusze papieru oraz flamastry. Podzielcie się na 4 kilkusobowe grupy (w jednej grupie powinny być przynajmniej 2 osoby, jeśli jest to niemożliwe, niech pojedyncze osoby wspiera opiekun/opiekunka grupy).

Na każdym z arkuszy zapiszcie:

I ETAP PROJEKTU: Wybór tematu projektu

II ETAP PROJEKTU: Cel i plan działania

III ETAP PROJEKTU: Działanie

IV ETAP PROJEKTU: Publiczna prezentacja

(To nie był obowiązkowy element Waszych projektów, jeśli nie organizowaliście prezentacji, nie zapisujcie tego etapu na arkuszu).

Każda grupa zajmuje miejsce przy dowolnie wybranym arkuszu. Zadanie polega na wypisaniu w formie mapy myśli rzeczy/działań/ rezultatów, które były możliwe do osiągnięcia dzięki współpracy w zespole na danym etapie projektu. Grupy mają na to zadanie 2 minuty.

Na tablicy zapiszcie pytania pomocnicze:

- ☞ Co zyskaliśmy na tym etapie działając jako zespół?
- ☞ Co pomagało nam pracować w grupie?
- ☞ Co tworzyło dobrą atmosferę w grupie?

Po upływie 2 minut małe grupy przechodzą do następnego arkusza, zapoznają się z hasłami, które umieściła poprzednia grupa i dopisują kolejne odpowiedzi. Zmiany robi się tak długo, by każda grupka miała szansę popracować nad wszystkimi arkuszami. Po zakończonej pracy, każda osoba zapoznaje się z treścią arkuszy.

Usiądźcie w kręgu tak, by osoby z małych grup siedziały obok siebie. Każda z grup przygotowuje odpowiedź na pytanie: jaką trudność napotkaliśmy podczas pracy w projekcie i jak sobie z nią poradziliśmy. Po przygotowaniu odpowiedzi każda z grup dzieli się odpowiedziami na forum. Podobnie jak w poprzednim ćwiczeniu, starajcie się nie komentować wypowiedzi innych osób.

INFORMACJA ZWROTNA

Nie bez przyczyny podczas ostatnich dwóch ćwiczeń wstrzymywaliście się od komentowania wypowiedzi Waszych kolegów i koleżanek. W każdej grupie mogą występować różne relacje: bywa, że osoby z grupy bardzo się lubią i spędzają ze sobą czas również poza projektem. Czasami się zdarza, że nie z każdą osobą z grupy się dogadujemy. I nie ma w tym nic złego! Podczas podsumowania pracy w projekcie, staramy się zepchnąć osobiste uczucia na dalszy plan. Tak też zrobimy w tym ćwiczeniu, w którym będziecie sobie nawzajem udzielać informacji zwrotnej.

Informacja zwrotna jest takim rodzajem **rozmowy**, która umożliwia podsumowanie projektu (lub jego etapu). Podstawową zasadą informacji zwrotnej jest to, że odnosimy się do konkretnej sytuacji, efektu pracy czy zachowania. Taki sposób rozmowy umożliwia wymianę zdań, przekazania sobie wskazówek w taki sposób, że druga osoba będzie widziała, jak te wskazówki wdrożyć w swoją pracę w przyszłości.

- ☞ W informacji zwrotnej odnosimy się do konkretnej sytuacji, efektu pracy czy zachowania.
- ☞ W informacji zwrotnej doceniamy czyjąś pracę oraz wskazujemy elementy do poprawy.
- ☞ W informacji zwrotnej dokładamy troskę, by komunikaty nie miały charakteru oceniającego, używamy określeń w komunikacie „ja”, np.: Mocną stroną twojej pracy jest..., Lubiłem z Tobą pracować, gdy... Cieszyłam się, kiedy ty..., Zrobiło na mnie wrażenie..., ponieważ..., Widzę, że w Twojej pracy brakuje..., Nie lubię, kiedy Ty..., ponieważ..., Dostrzegłem, że to zadanie było dla Ciebie trudne, ponieważ...

Tak sformułowana wypowiedź pozwala nam uniknąć wytykania błędów. Nie mówimy: Źle zrobiłeś..., Nie wykonałeś..., Nie potrafisz...

ĆWICZENIE „MOC SŁÓW”

Każda osoba otrzymuje kartkę i coś do pisania. Na kartce zapiszcie poniższe zdania w taki sposób, by pod każdym z nich zostawić wolne miejsce.

- ☞ Najbardziej podobało mi się gdy w projekcie zrobiłeś...
- ☞ Cieszę się że pracowałeś ze mną w projekcie bo dzięki Tobie...
- ☞ Dostrzegam, że w Twojej pracy brakuje...
- ☞ Nie lubię, kiedy Ty...

Po zapisaniu, przyklejcie je sobie na plecy za pomocą taśmy klejącej. Następnie spacerując po sali wpisujcie na kartkach kolegów i koleżanek dokończenie zdań, np. „Nie lubię kiedy Ty... spóźniasz się na spotkania naszej grupy projektowej”. Pamiętajcie, że skupiacie się jedynie na podsumowaniu pracy w projekcie!

Na wykonanie zadania dajcie sobie odpowiednią ilość czasu – przy małych grupach wystarczy 10 minut, przy większych trochę więcej. Jeśli ktoś z grupy nie chce udzielić odpowiedzi na czyjeś kartce, pozwólcie na to.

Po zakończonym zadaniu usiądźcie wspólnie w kręgu. Odpowiedzcie na forum na pytanie:

- ☞ Co mnie najbardziej zaskoczyło w odpowiedziach kolegów i koleżanek?
- ☞ Czego nowego dowiedziałem się o sobie?
- ☞ Co wykorzystam jako wskazówkę na przyszłość?

Podczas realizacji tego zadania pamiętajcie o kilku ważnych kwestiach: sukces grupy to ich wkład i praca wszystkich członków i członkiń. Nie ma gorszych lub lepszych osób z grupy, bo każdy jest ważny.

**ZACHĘCAMY ABY OPIEKUN/
OPIEKUNKA GRUPY BRAŁ CZYNNY
UDZIAŁ W TYM ĆWICZENIU.
INFORMACJA ZWROTNA
POWINNA BYĆ DAWANA RÓWNIEŻ
NAUCZYCIELOM I NAUCZYCIELKOM,
SZCZEGÓLNIE, GDY BRALI UDZIAŁ
W REALIZACJI PROJEKTU.
DLA GRUPY BĘDZIE TO NA PEWNO
WAŻNE WYDARZENIE,
ŻE OPIEKUN/OPIEKUNKA
PRZYJMUJE INFORMACJĘ
ZWROTNA**

cel

ĆWICZENIE: OSOBISTY TALIZMAN

Usiądźcie w kręgu. Zapiszcie na pojedynczej kartce swoje imię i nazwisko oraz swoje trzy pozytywne cechy, które Waszym zdaniem zostały wykorzystane podczas pracy w zespole i przyczyniły się do osiągnięcia sukcesu w projekcie.

Następnie zaginajcie kartkę w taki sposób, aby cechy były niewidoczne (widać tylko imię i nazwisko) i podajcie dalej. Kolejne osoby zapisują na kartkę jedną pozytywną cechę/umiejętność osoby (której nazwisko jest widoczne na kartce), która pozytywnie wpłynęła na działania w zespole.

Po każdym wpisaniu cechy/umiejętności osoby zaginają kartkę, tak żeby każda następna osoba nie sugerowała się poprzednim zapisem. Kartka krąży w kółku tak długo, aż trafi w ręce właściciela/właścicielki. W efekcie każdy z Was otrzymuje listę kilku pozytywnych informacji na temat swojej pracy w projekcie. Niektóre z nich oczywiście mogą się powtarzać co oznacza, że są ważniejsze lub bardziej widoczne. Teraz jest czas, by każdy właściciel i właścicielka kartki zapoznała się z dopisanymi przez resztę grupy cechami. Możecie na forum podzielić się tym, co Was pozytywnie zaskoczyło, ucieszyło.

Starannie schowajcie kartki jako swoiste talizmany, które dodadzą Wam sił i wzmocnią świadomość swoich atutów i potencjału jaki macie w pracy w zespole.

ĆWICZENIE: LIST DO SIEBIE

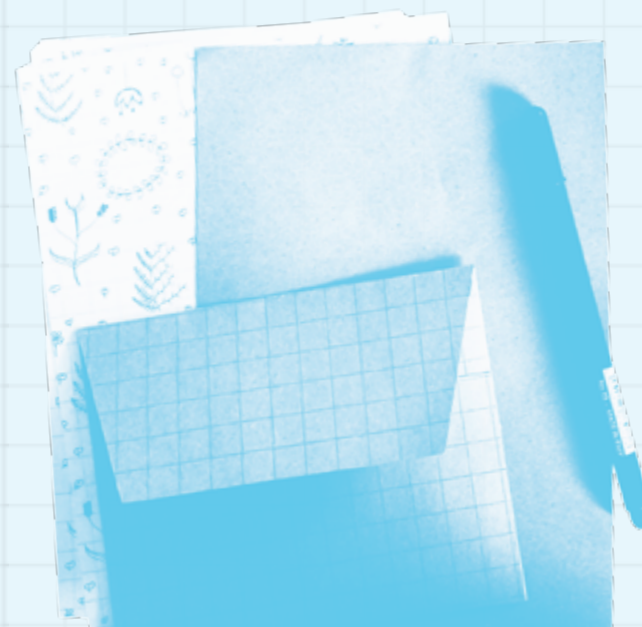

W tym ćwiczeniu zachęcamy Was do osobistej refleksji. Będzie Wam potrzebna karta, długopis oraz koperta. Na wykonanie zadania macie 15 minut. Waszym zadaniem jest napisanie listu do samego/samej siebie. W liście odnieś się do następujących kwestii:

- ✎ Jestem z siebie dumny, ponieważ podczas projektu zajmowałem się (tutaj napisz czym się zajmowałeś) i zrobiłem (tutaj napisz co zrobiłeś). Np. *podczas projektu odpowiadałem za przygotowanie materiałów graficznych, zrobiłem plakat, logo, ulotki oraz zaproszenia.*
- ✎ Czuję, że zadania, które wykonywałem mnie rozwinęły, ponieważ (tu napisz dlaczego tak czuję). Np. *czuję, że przygotowanie materiałów graficznych mnie rozwinęło, ponieważ nauczyłem się obsługi nowego programu graficznego.*
- ✎ Po projekcie chciałbym rozwinąć swoje umiejętności w zakresie (tutaj napisz w jakim). Np. *po projekcie chciałabym zakresie tworzenia krótkich filmów promocyjnych.*
- ✎ Swoje umiejętności rozwinę poprzez (tutaj wpisz, co planujesz zrobić, aby rozwinąć swoje umiejętności). Np. *swoje umiejętności w tworzeniu map rozwinę poprzez kurs internetowy, dotyczący montażu filmów.*

Niech każdy z Was zaklei kopertę napisze na niej swoje imię i nazwisko i przekaże ją nauczycielowi/nauczycielce. Nie czytajcie listów na forum – to list do Was, nie do innych osób w grupie. Koperty powinny wrócić do adresatów po pół roku od napisania listu do samego siebie.

A co jeśli po pół roku, kiedy otworzycie kopertę z listem do siebie, uznacie, że nie udało się Wam zrealizować celu – rozwinąć swoich umiejętności? Spróbujcie raz jeszcze! Napiszcie kolejny list i schowajcie go do koperty. Spróbujcie zaplanować swoje kolejne pół roku tak, by mieć możliwość rozwijania swoich umiejętności!

Uff. Zakończone. Mamy nadzieję, że przeszłście przez wszystkie ćwiczenia i czujecie się po nich wzmocnieni i gotowi na nowe projekty. W tej części stawaliśmy nacisk na podsumowanie oraz osobistą refleksję. Wszystkie ćwiczenia z kursu możecie wykonywać również podczas podsumowania innych projektów. Możecie również stosować tylko te, które najbardziej Wam się podobają. Powodzenia w realizacji projektów!

Autorka: Joanna Gus

Ćwiczenia zawarte w kursie są oparte na materiałach programu Zgodnie z Naturą.

Projekt współfinansuje m.st. Warszawa

-CEO-
CENTRUM EDUKACJI
OBYWATELSKIEJ

